

Tieteellisen tutkimusrekisterin tietosuojaseloste

Tietosuojaseloste sisältää ne tiedot, jotka tulee kertoa tutkittaville käsiteltäessä henkilötietoja tieteellisessä tutkimuksessa sekä käsittelytoimista tehtävän selosteen tiedot. Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen.

Tietosuojaselosteen avulla voidaan huolehtia rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuudesta. Osoitusvelvollisuus on keskeinen periaate tietosuoja-asetuksessa ja tarkoittaa, että rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan noudattavansa tietosuojalainsäädäntöä. Tietosuojaseloste voi toimia myös pohjana tutkittaville annettavan informaation laatimiseen.

Lisätietoa:

[EU yleinen tietosuoja-asetus \(2016/679\)](#)

[Tietosuojavaltuutetun toimisto](#)

1 Tutkimuksen nimi

Lapsen ympärillä – Yhteisvanhemmuussuhteet lastensuojelun perhehoidossa (LYYPE)

2 Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy (Jamk), PL 207, 40101 Jyväskylä, yhteyshenkilö: Kaisa Malinen, kaisa.malinen@jamk.fi, 050 360 2104

Perhehoitoliitto ry (Phl), Ilmarisenkatu 17 A 2.krs, 40100 Jyväskylä, yhteyshenkilö: Merja Lehtiharju, merja.lehtiharju@perhehoitoliitto.fi, 040 310 1441

Helsingin yliopisto (HY), PL 54, 00014 Helsingin Yliopisto, yhteyshenkilö: yliopistonlehtori Johanna Moilanen, johanna.moilanen@helsinki.fi, 050 597 4849

Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius (KYC), Talonpojankatu 2B, 67701 Kokkola, yhteyshenkilö: yliopistonlehtori Anu-Riina Svenlin, anu-riina.svenlin@jyu.fi, 040 164 5463

3 Tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Hankkeen päätoteuttaja: Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Rooli: päävastuu hankkeen toteutuksesta ja raportoinnista, osallistuminen hankkeen toteutukseen, erityisesti syntymä- ja sijaisvanhempien aineiston keruuseen ja tieteelliseen julkaisemiseen

Hankkeen osatoteuttaja: Perhehoitoliitto ry

Rooli: osallistuminen hankkeen toteutukseen, erityisesti sijaisvanhempien aineiston keruuseen ja viestintään

Jyväskylän ammattikorkeakoulu	Postiosoite/Address	Puhelin/Tel.	Faksi/Fax	Internet	Y-tunnus
JAMK University of Applied Sciences	PL 207	0207438100	(014) 4499694	www.jamk.fi	1006550-2
	FI-40101 Jyväskylä FINLAND	+358 20 743 8100	+358 14 4499694		

24.3.2025

Hankkeen osatoteuttaja: Helsingin yliopisto

Rooli: osallistuminen hankkeen toteutukseen, erityisesti ammattilaisten aineiston keruuseen ja tieteelliseen julkaisemiseen

Hankkeen osatoteuttaja: Kokkolan yliopistokeskus Chydenius

Rooli: osallistuminen hankkeen toteutukseen, erityisesti monitapaustutkimusaineiston keruuseen ja tieteelliseen julkaisemiseen

Hankkeen yhteistyökumppanit: Kasper – Kasvatus- ja perheneuvonta ry, Ensi- ja turvakotien liitto ry, Keski-Suomen ensi- ja turvakoti ry ja Keski-Suomen hyvinvointialue (Hyvaks). Lisäksi hankkeen aikana hankkeen yhteistyökumppaniksi haetaan 2-3 hyvinvointialuetta.

Roolit: Osallistuminen kanssatutkijuryhmään ja hankkeen tulosten levittämiseen. Lisäksi Kasper ry osallistuu syntymävanhempien ja monitapaustutkimuksen aineistonkeruuseen avustamalla tutkittavien rekrytoinnissa, Keski-Suomen ensi- ja turvakoti monitapaustutkimuksen ja ammattilaisten aineistonkeruuseen avustamalla tutkittavien rekrytoinnissa ja Hyvaks (sekä muut mahdollisesti mukaan tulevat hva:t) ammattilaisten aineistonkeruuseen avustamalla tutkittavien rekrytoinnissa.

4 Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Vastuullinen johtaja: Kaisa Malinen (Jamk)

Tutkimusryhmä: Tiina Lehto-Lundén (Jamk), Eriikka Levälähti (Jamk), Iikka Tarukannel (Jamk), Johanna Moilanen (HY), Laura Holmi (HY) ja Anu-Riina Svenlin (KYC)

Tutkimuksen toteuttamiseen osallistuvat muut hanketoteuttajien työntekijät: Merja Lehtiharju (PhI), Anu Lehtosaari (PhI) ja Titta Turunen (PhI)

5 Tutkimuksen suorittajat

Hankkeen kaikkia tutkimusaineistoja ja niissä kertyviä henkilötietoja käsittelevät kohdassa 4 mainitut tutkimusryhmän jäsenet sekä tutkimuksen johtaja. Perhehoitoliiton työntekijät käsittelevät vain sijaisvanhempien aineistoa ja siinä kertyviä henkilötietoja.

Mikäli aineistojen litterointiin käytetään ulkopuolista palvelua, myös tämä taho käsittelee tutkimuksen henkilötietoja. Mikäli monitapaustutkimusaineiston keruussa käytetään ulkopuolista valokuvaajaa, käsittelee hän tutkimuksen henkilötietoja. Mikäli kanssatutkijaryhmän yhteisessä suunnittelussa päädytään siihen, että esimerkiksi kokemusasiantuntijat osallistuvat aineistonkeruuseen, käsittelevät he henkilötietoja.

Lisäksi hankkeen tutkijoiden ohjauksessa toimivat opiskelijat, hankkeen tutkijoiden kanssa yhteistyössä toimivat muut tutkijat sekä kanssatutkijuryhmän jäsenet voivat käsitellä hankkeen anonymisoituja tutkimusaineistoja.

6 Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Annukka Akselin, tietosuoja@jamk.fi

24.3.2025

7 Yhteyshenkilö henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa

Kaisa Malinen, kaisa.malinen@jamk.fi, 0503602104

8 Tutkimuksen luonne ja kestoaika

Kertatutkimus Seurantatutkimus

Tutkimuksen kestoaika (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään):

1.1.2025-31.12.2026

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen:

- Henkilötietoja sisältävä tutkimusaineisto hävitetään
 Henkilötietoja sisältävä tutkimusaineisto arkistoidaan
 ilman tunnistetietoja
 tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa:

Anonymisoidut ryhmäkeskusteluaineistot arkistoidaan tietoaarkisto Ailaan hankkeen päätyttyä. Monitapaustutkimuksen tunnistamisen mahdollistavia henkilötietoja sisältävät osat säilytetään niin kauan kuin aineistoa analysoidaan, kuitenkin enintään 5 vuotta hankkeen päättymisestä. Nämä aineistot säilytetään tämän ajan Jamkin M-asemalla käyttäen salausohjelmaa, Yliopistokeskus Chydeniuksen Collabroom-järjestelmässä ja Helsingin yliopiston SD Desktop-järjestelmässä. Mikäli kanssatutkimusryhmästä kerätään aineistoja, niiden osalta toimitaan samoin kuin monitapaustutkimuksen aineistojen kanssa.

9 Mikä on henkilötietojen käsittelytarkoitus?

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on:

- Työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltava tutkimustoiminta, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa
 Tieteellinen tutkimus

Tutkimusaineistoja ja tutkittavien henkilötietoja kerätään LYPE-tutkimushankkeen toteuttamiseksi, tutkimuksesta tiedottamiseksi ja tutkittaviin yhteyden pitämiseksi. Tutkimushanke keskittyy teemoiltaan perhehoitoon sijoitettujen lasten syntymävanhempien, sijaisvanhempien ja ammattilaisten välisiin suhteisiin. Hanke tulee tuottamaan tutkimustietoa sekä kehittämistoimenpiteitä liittyen perhehoitoon sijoitettujen lasten yhteisvanhemmuussuhteisiin.

10 Millä perusteella henkilötietoja käsitellään?

Henkilötietojen käsittely edellyttää aina laista löytyvää käsittelyperustetta.

Lisätietoa: [Henkilötietojen käsittelyperuste](#)

Tässä projektissa/tutkimuksessa käsittelyperuste on:

24.3.2025

- yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö, tarkemmin:
- tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi
- tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen

mikä oikeutettu etu on kyseessä:

- rekisteröidyn suostumus
- rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattaminen, säädökset:

Tutkimuksessa käsitellään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia henkilötietoja tai rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja. Niiden käsittelylle tarvittava erityisperuste on:

- yleisen edun mukainen arkistointitarkoitus, tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi
- rekisteröidyn nimenomainen suostumus
- tärkeä yleinen etu koskeva syy lainsäädännön nojalla
- kansanterveyteen liittyvä yleinen etu

11 Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää?

Tutkimukseen osallistumisesta sopimiseksi kerättävät henkilötiedot: nimi, sähköpostiosoite, puhelinnumero

Aineistonkeruun yhteydessä kerättävät henkilötiedot: aineiston kuvailua varten kerättävät tutkittavien taustatiedot (esim. ikä, sukupuoli, koulutus, työtilanne, lapsen sijoituksen kesto), äänitallenteet, litteraatit, monitapaustutkimuksessa lisäksi tutkittavien valitsemista aineistonkeruutavoista riippuen esim. valokuvat ja päiväkirjamerkinnot

12 Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään?

Henkilötietoja kerätään tutkimukseen seuraavista lähteistä:

- Suoraan tutkimukseen osallistuvilta
- Haastattelu
- Videointi
- Sähköinen kyselylomake (Webropol tai vastaava)
- Postissa lähetettävä kyselylomake
- Muu tapa, mikä:

Syntymävanhempien, sijaisvanhempien ja ammattilaisten aineistot kerätään ryhmäkeskusteluin sekä mahdollisesti myös yksilöhaastatteluin. Nämä aineistot äänitallennetaan ja litteroidaan. Mahdolliset muistiinpanot litteroidaan.

24.3.2025

Sähköistä lomaketta (Webropol) voidaan hyödyntää tutkimukseen ilmoittautumisissa sekä tutkittavien taustatietojen keräämisessä aineistonkeruutilanteiden yhteydessä.

Monitapaustutkimuksessa aineistonkeruutavat määritellään yhdessä kanssatutkijuryhmän ja tutkittavien kanssa. Mahdollisia aineistonkeruutapoja ovat ainakin haastattelu, havainnointi, päiväkirja ja valokuvaus.

Mikäli kanssatutkijuryhmä päättää, että ryhmän työskentelystä kerätään tutkimusaineistoa, kerätään se keskusteluäänitteinä, havainnointimuistiinpanoina ja/tai haastatteluin. Äänitallenteet ja mahdolliset muistiinpanot litteroidaan.

Muualta kuin tutkimukseen osallistuvilta, mistä ja mitä tietoja:

Tutkittavalla ei ole velvollisuutta toimittaa tarvittavia henkilötietoja, osallistuminen on vapaaehtoista

13 Tietojen siirto/luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Henkilötietoja voidaan luovuttaa tarvittaessa myös litteroijalle, monitapaustutkimuksen valokuvaajalle ja muille henkilöille, joiden kanssatutkijaryhmä päättää osallistuvan aineistonkeruuseen esim. ryhmäkeskustelujen vetäjinä (esim. kokemusasiantuntijat). Näiden tahojen kanssa tehdään erillinen sopimus tietosuojaa koskien. Valokuvaajan kanssa sovitaan sopimuksella myös tekijänoikeuksista.

Muille tahoille aineistoja luovutetaan eteenpäin vain anonymisoituna, eli niin, että ne eivät sisällä tunnistetietoja. Hankkeen tutkijoiden ohjauksessa toimivat opiskelijat, hankkeen tutkijoiden kanssa yhteistyössä toimivat muut tutkijat sekä kanssatutkijuryhmän jäsenet voivat käsitellä hankkeen anonymisoituja tutkimusaineistoja.

Monitapaustutkimuksen aineistoista kootaan yhdessä tutkittavien ja yhteistyökumppanien kanssa monimedia-näyttely, jota kierrätetään eri näyttelypaikoissa (esim. kirjastot). Näyttelyssä hyödynnetään aineistoja vain siltä osin, kuin siihen saadaan lupa tutkittavilta ja niin, että heidän tunnistamisensa ei ole mahdollista kohtuudella toteutettavissa olevin keinoin.

14 Tietojen siirto/luovuttaminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä EU/ETA-alueen ulkopuolelle.

15 Automatisoitu päätöksenteko

Automatisoidulla päätöksellä tarkoitetaan henkilön tiettyjen ominaisuuksien arviointiin tarkoitettua päätöstä, joka tehdään ainoastaan automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ja josta aiheutuu rekisteröidylle oikeudellisia vaikutuksia tai joka muuten vaikuttaa häneen merkittäväällä tavalla. Esimerkkejä automatisoidusta päätöksenteosta ovat mm. luottokelpoisuuspäätökset ja profilointi. Rekisteröidyllä on oikeus olla joutumatta automatisoidun päätöksenteon kohteeksi.

Tieteellisessä tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyä ei käytetä osallistujia koskevaan päätöksentekoon.

16 Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Tutkimuksen osalta on tehty eettinen ennakoarviointi:

24.3.2025

Kyllä, puoltavan lausunnon antanut tutkimuseettinen toimikunta:

Jyväskylän ammattikorkeakoulun eettinen toimikunta

Ei

Lisätietoa: [Tutkimuseettinen neuvottelukunta \(TENK\)](#)

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot on suojattu seuraavasti:

käyttäjätunnuksella salasanalla käytön rekisteröinnillä

kulunvalvonnalla (fysinen tila)

muulla tavoin, miten:

- kaksivaiheinen tunnistautuminen tietojärjestelmissä (Jamk & HY & KYC)
- Jamkin M-asema: tiedostojen salausohjelma

24.3.2025

17 Pseudonymisointi ja anonymisointi

Tutkimuksessa on tarpeellista säilyttää tutkimusaineistot, jotta tutkimustulokset voidaan verifioida ja jo kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan käyttää jatkotutkimukseen ja uusiin tieteellisiin tutkimuksiin. Tutkimusaineistot anonymisoidaan tai pseudonymisoidaan aina, kun se on mahdollista. Tutkimustulokset julkaistaan siinä muodossa, ettei yksittäinen henkilö ole yleisesti tunnistettavissa. Erityistapauksissa esim., kun haastatellaan kuvataiteilijoita heidän teoksistaan, voi olla perusteltua ilmaista tekijät.

Tässä projektissa/tutkimuksessa:

- Aineisto anonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnisteteolliseen tietoon ei ole eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja)
- Suorat tunnistetiedot poistetaan aineiston perustamisvaiheessa (pseudonymisoitu aineisto, jolloin tunnistettavuuteen voidaan palata koodin tai vastaavan tiedon avulla ja aineistoon voidaan yhdistää uusia tietoja)
- Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Syntymävanhempien, sijaisvanhempien ja ammattilaisten ryhmäkeskusteluaineistot ja mahdolliset yksilöhaastatteluaineistot anonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa.

Monitapaustutkimusaineisto pseudonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa siltä osin, kuin se on mahdollista. Monitapaustutkimusaineistoon tulee todennäköisesti sisältymään myös osia (esim. valokuvat), jota ei todennäköisesti ole mahdollista pseudonymisoida niin, että aineisto säilyisi laadukkaana analysoinnin kannalta. Tämä osa aineistosta säilytetään ilman anonymisointia ja pseudonymisointia ja hävitetään heti, kun sitä ei tarvita tutkimuskäyttöön, kuitenkin viimeistään 5 vuotta tutkimushankkeen päättymisestä.

Mikäli kansatutkijuryhmä päättää, että sen työskentelystä kerätään tutkimusaineistoa, toimitaan sen osalta samoin kuin edellä on kuvattu monitapaustutkimusaineiston osalta.

Suojatoimet arkaluonteisten tietojen osalta:

- Tutkimussuunnitelma
- Tutkimuksen vastuuhenkilö, kuka:

johtava tutkija Kaisa Malinen, Jamk

- Henkilötietoja käsitellään ja luovutetaan vain tutkimustarkoituksiin ja toimitaan siten, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille
- Tutkimuksen osalta on tehty tietosuojan vaikutustenarviointi.

Lisätietoa [vaikutustenarviointista](#).

18 Tutkimukseen osallistuvan oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Rekisteröidyllä on tietosuojas-asetuksen mukaan oikeus:

- saada tietoa henkilötietojen käsittelystä, ellei laissa ole erikseen säädettyä poikkeusta
- tarkastaa itseään koskevat tiedot
- oikaista tietojaan
- poistaa tietonsa (ei sovelleta, jos käsittelyperuste on lakisääteinen tai yleisen edun mukainen tehtävä)
- rajoittaa tietojensa käsittelyä
- vastustaa tietojensa käsittelyä, jos käsittelyperuste on yleinen tai oikeutettu etu)

24.3.2025

- pyytää itse toimittamiensa henkilötietojen siirtämistä rekisterinpitäjältä toiselle, jos käsittelyperuste on suostumus
- peruuttaa antamansa suostumus
- henkilötietojen oikaisua/poistoa/käsittelyn rajoitusta koskeva rekisterinpitäjän ilmoitusvelvollisuus
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi (rekisteröity voi sallia automaattisen päätöksenteon suostumuksellaan)
- tehdä valitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä

Rekisteröity voi käyttää oikeuksiaan ottamalla yhteyttä tutkimuksen yhteyshenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Lisätietoja rekisteröidyn oikeuksista antavat tutkimuksen yhteyshenkilö ja/tai tutkimuksen tietosuojavastaava.

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista ilman lisätietoja eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, niin oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta.

Tutkimukseen osallistuvan oikeuksista poikkeaminen on tarpeen ja perusteltua, jos tutkimuksella on yleisen edun mukaiset tarkoitukset ja tutkimukseen osallistuvan oikeudet todennäköisesti estävät tarkoitusten saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti ja tällaiset poikkeukset ovat tarpeen näiden tarkoitusten täyttämiseksi.

Rekisteröidyn oikeuksista ei poiketa tässä tutkimuksessa

Seuraavista rekisteröidyn EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisista oikeuksista tullaan todennäköisesti poikkeamaan tässä tutkimuksessa:

- Rekisteröidyn oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot
- Rekisteröidyn oikeus tietojensa oikaisemiseen
- Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen
- Rekisteröidyn oikeus vastustaa henkilötietojensa käsittelyä

Seuraavat suojatoimet on toteutettu tässä tutkimuksessa, jotta tutkimukseen osallistuvan oikeuksista voidaan poiketa:

- Henkilötietojen käsittely perustuu tutkimussuunnitelmaan.
- Tutkimuksella on vastuuhenkilö tai siitä vastaava ryhmä.
- Henkilötietoja käytetään ja luovutetaan vain historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka muuta yhteensopivaa tarkoitusta varten sekä muutoinkin toimitaan niin, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille.
- Tutkimuksessa käsitellään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia henkilötietoja ja siitä on tehty vaikutustenarviointi, joka on toimitettu tietosuojavaltuutetun toimistoon ennen käsittelyn aloittamista.

Lisätietoa: [Erityiset henkilötietoryhmät](#)